

Keski-Suomen Kestävät kylät – paikallisyhteisöjen ympäristöteot

Vesanka 14.11.2024

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Keski-Suomen Kylät

Ihmisten kokoisille ideoille!

Kestävän kehityksen
sertifioitu oppilaitos

Keski-Suomen Kestävät kylät -hanke

- Tavoitteena kylien ja muiden maaseudun yhteisöjen ympäristötekojen toteuttaminen
- Toteuttajina Maaseudun Sivistysliitto ja Keski-Suomen Kylät ry
- Maaseuturahaston 100 % tuki Keski-Suomen ELY-keskuksesta
  - Koko Keski-Suomen maakunnan alueella 45 kylää
    - Vähintään yksi yhteisö / kunta
  - Kylän oma ympäristöteko
    - 2–3 tilaisuutta / kylä
  - Mahdollisuus myös ympäristösuunnitelmaan tai -kartoitukseen
    - Kartoitetaan jo tehtyä ja olemassa olevaa sekä ideoidaan yhdessä uutta
  - Avustetaan kyläyhteisöjä myös laajemmissa ympäristöhankkeissa
    - Hankkeen ideointi ja rahoituksen hakeminen
  - Ilmastotapahtumia, koulutuksia ja webinaareja

Keski-Suomen Kestävät kylät -hanke

- Työntekijät ja yhteystiedot:
  - Nora Purojärvi: nora.purojarvi@msl.fi / 040 686 2944
  - Heli Kallio-Kauppinen: heli.kallio-kauppinen@msl.fi
  - Riikka Rantapolku: riikka.rantapolku@keskisuomenkylat.fi
- Yhteistyö muiden Kestävät kylät -hankkeiden kanssa (7 muuta hanketta)
  - [Kestavatkylat.fi](http://kestavatkylat.fi)
- Hankeaika 29.4.2024–31.12.2026

Mitkä ympäristö- ja luontoteot?

- Parannetaan luonnon monimuotoisuutta, kestävät ja ympäristölle sekä ilmastolle suotuisat toimet.
- Myös arjen pienet teot tärkeitä, arkinuukailu kunniaan!
- Aktiivisia toimia ympäristössä
- Kiertotalous, kierrätys; kuluta kestävästi yksin ja yhdessä
- Säästä; energiaa, sähköä, lämpöä, luonnonvaroja
- Jaa tietoa! Yhdessä opetellen ja hyviä käytäntöjä jakaen.

Maisematekoja

- Maisemanhoitotyöt
  - Raivaus
  - Niitto/laidunnus
- Pistoaidat, maitolaiturit ym. kulttuuriympäristön ylläpito
- Ympäristötaide maisemassa

Perinne- rakentaminen

- Pärerakentaminen,
kiviaidat,
pistoaidat,
viherkatto,
hirsirakentaminen

Vieraslajitorjunta

- Lupiinin, jättipalsamin, jättiputken torjuntaa
- Minkkien, supikoirien vieraspetotorjuntaa
- Tietoisuuden lisääminen kylillä
- Perinnebiotooppien ja uhanalaisten kasvien ja lajien suojele
- Moni kunta kannustaa vieraslajitalkoisiin, tämän hyödyntäminen

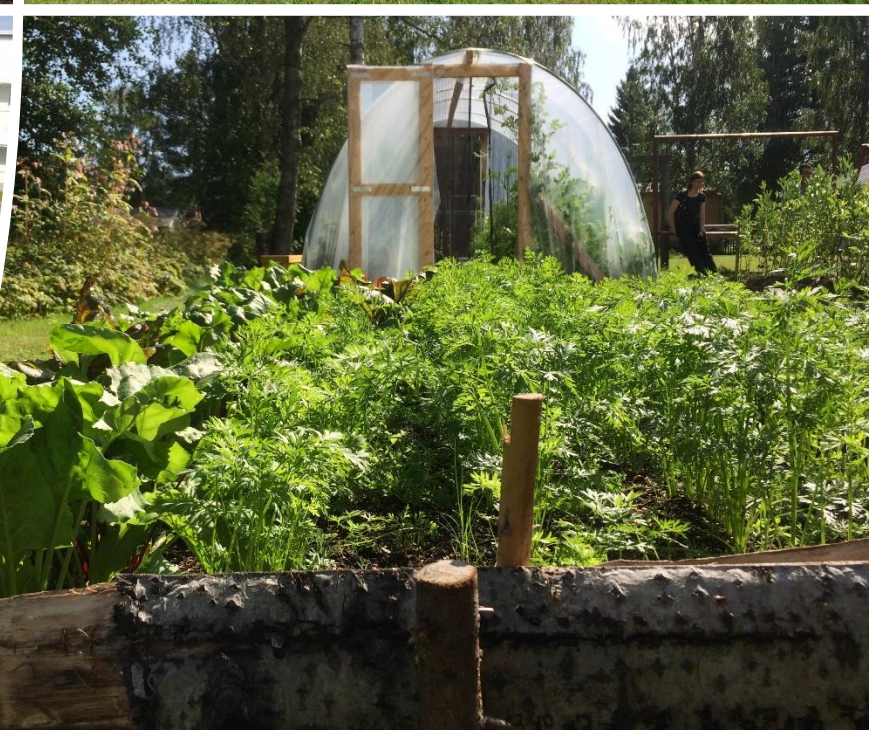
Kukkapellot, niityt

- Pölyttäjien parhaaksi ja silmäniloksi!
- Luonnon monimuotoisuuden ylläpito
- Luonnonniityt

Puutarha, omavaraisviljely

- Yhteisviljely ja -istutukset
- Yhteisöpuutarhat
- Yhteiset hedelmäpuut ja marjapensaat

Ja vaikka mitä!

Uusiutuvasta energiasta biovessaan,
biohiiletyksestä ympäristötaiteeseen ja
energiaratkaisuihin hyönteishotelliin!

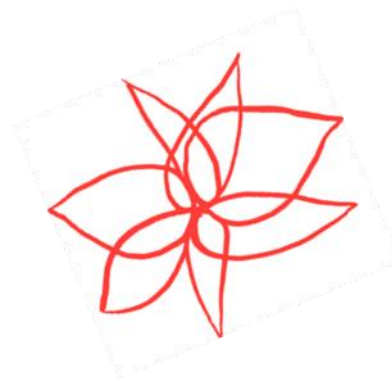
Ryytimaan-hanke – resurssiviisas yhteisöviljely paikallisyhteisöjen turvana

Valtakunnallinen tiedonvälityshanke 2026 vuoden loppuun saakka.

Tehdään tunnetuksi ekosysteemisiä viljelymenetelmiä ja varautumista sekä tuetaan yhteisöviljelyä.

Ryytimaan tehtävät:

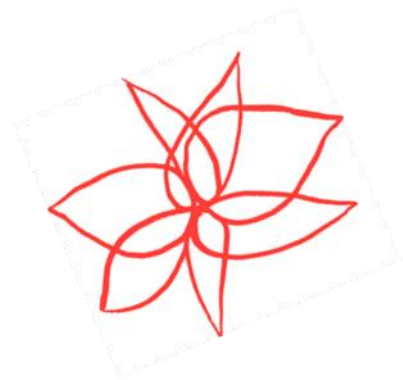
- Koostaa 10 materiaalipakettia
- Tukena yhteisöviljelmien perustamisessa (MSL 25 kpl ja muualla 15 kpl)
- Webinaarit 15 kpl
- Koota toimijaverkoston (5-10 järjestöä käyttämään materiaaleja)
- Koota toteutettu materiaali Moodle-oppimisympäristöön

Ryytimaa-hankkeen mahdollisuuksia

Ryytimaa tuottaa materiaalia esim. seuraavista aiheista:

- erilaisia muotoja organisoida yhteisöllinen viljely
  - yhteisöjen aktivointia ja päätöksenteon muotoja sekä kokemusten jakamista
  - erilaisia maanparannuksen menetelmiä
  - monimuotoisen viljelyn periaatteita ja menetelmiä
  - biologista kasvinsuojelua
  - vesitalouden hallintaa
  - konkreettista puutarhasuunnittelua
  - sadon käsittelyä ja säilytystä
  - tietoa varautumisesta
-
- biohiiletys ja sen käyttö
  - hiiliviisas viljely

Ryytimaan-hankkeen mahdollisuuksia

Tietoa ja materiaaleja saa seuraavista kanavista:

Viestintäkanavat: FB, IG, @mslymparisto ja Maaseudun Sivistysliitto

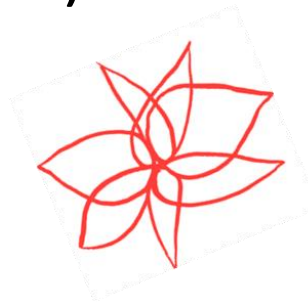
Verkkosivut: misl.fi/ryytimaan

- misl.fi/tapahtumat, uutiset, blogit
- verkko-opisto Moodlen puolella: ohjeistus yhteisöviljelyyn

Uutiskirje: Ryytimaan oma kirje 4-6 kertaa/vuosi. Tilaa itsellesi!

Ohjeistukset: Miten haetaan Leader-rahoitus viljelmälle? (n. 8000 €)

Webinaarit: 15 kpl – sisältöinä edellisen sivun aiheita

Käytännön ideointia Vesankaan

Alustavia pohdintoja OHR-tapaamisen (5.11.) pohjalta:

- Olemassa olevan osaamisen ja innostuksen hyödyntäminen
- Koulupuutarhan laajentaminen yhteisöpuutarhaksi
  - Muita ulottuvuuksia, kuten yhteisötaide, mukaan?
- Sitominen opetussuunnitelmaan
  - Ilmastovastuu, kestävä tulevaisuus jne.
  - Tiedon jakamisen näkökulma
- Hankkeesta jonkin verran rahallista avustusta mm. materiaalihankintoihin
  - Tarvittaessa isomman rahoituksen hakemisessa avustaminen
- Millä tavoin koko kylä/yhteisö laajemmin mukaan?
  - Kyläilta tammi-helmikuussa 2025

